

Sygn. akt V KK 194/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lipca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący)
SSN Przemysław Kalinowski (sprawozdawca)
SSN Andrzej Stępka

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **A.Z.**

skazanego z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu przewidzianym w art. 535 § 5 k.p.k.
w dniu 7 lipca 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego
od wyroku Sądu Rejonowego w P.

z dnia 21 marca 2013 r.,

uchyla wyrok w zaskarżonej części, tj. w odniesieniu do pkt 2, w którym orzeczono o środku karnym i w tym zakresie przekazuje sprawę A. Z. Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 marca 2013 r., Sąd Rejonowy uznał A. Z. za winnego tego, że w okresie od 1 lipca 2010 r. do dnia 31 sierpnia 2010 r. w P. działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, co najmniej dwukrotnie dopuścił się wobec małoletniej poniżej, lat 15 – W. Z. innej czynności

seksualnej, tj. przestępstwa z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności.

Jednocześnie na podstawie art. 41a § 2 k.k., Sąd orzekł wobec wyżej wymienionego skazanego środek karny w postaci zakazu kontaktowania się przez niego, z małoletnią W. Z. /k. 293/.

Rozstrzygnięcie to nie zostało zaskarżone przez strony i uprawomocniło się bez postępowania odwoławczego.

Obecnie, powyższy wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze w zakresie rozstrzygnięcia o środku karnym na korzyść skazanego A. Z. zaskarżył Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny. Autor kasacji zarzucił rażące i mające wpływ na treść wyroku naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 41a § 2 k.k. i art. 43 § 1 k.k. w zw. z art. 39 pkt 2b k.k., polegające na orzeczeniu wobec A. Z. środka karnego w postaci zakazu kontaktowania się z małoletnią pokrzywdzoną W. Z. bez wskazania okresu, na jaki zakaz ten orzeczono, w sytuacji, gdy powołane przepisy przewidują możliwość orzeczenia takiego zakazu na okres od roku do lat 15.

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja wniesiona przez Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego na korzyść A. Z. jest oczywiście zasadna i podlegała uwzględnieniu na posiedzeniu przewidzianym w art. 535 § 5 k.p.k. Autor nadzwyczajnego środka zaskarżenia trafnie wskazał na rażące naruszenie prawa materialnego, jakim w zakresie orzeczenia o środku karnym, dotknięty jest wyrok Sądu Rejonowego w P., w sprawie sygn. akt III K .../12.

Podkreślić trzeba na wstępie, że obowiązujące przepisy materialno - prawne przewidują zarówno możliwość, jak i nakaz orzekania szeregu środków karnych, stanowiących prawnokarną reakcję na popełnienie przestępstwa.

W katalogu tych środków znajduje się m.in. zakaz kontaktowania się sprawcy z określonymi osobami – art. 39 pkt 2b k.k. Jednocześnie, w art. 41 a k.k. ustawodawca określił zasady i przesłanki orzekania poszczególnych środków

karnych. Stosownie do zawartych tam dyrektyw, jeżeli sprawca zostaje skazany za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajowości popełnione na szkodę małoletniego, a jednocześnie sąd wymierzył tej osobie karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, to względem takiego sprawcy sąd jest zobowiązany orzec jeden ze środków karnych wymienionych w art. 41 a § 2 k.k.

W realiach niniejszej sprawy A. Z. został uznany za winnego popełnienia przestępstwa przeciwko wolności seksualnej na szkodę osoby małoletniej poniżej 15 roku życia. Jednocześnie za ten czyn Sąd Rejonowy skazał wyżej wymienionego na karę 2 lat bezwzględnego pozbawienia wolności.

Tym samym, zgodnie z wymogami powołanego już wcześniej art. 41 a § 2 k.k., Sąd był zobligowany do orzeczenia jednego z środków karnych przewidzianych w tym przepisie. Realizując ten obowiązek sąd *meriti* orzekł wobec A. Z. zakaz kontaktowania się z małoletnią W. Z.; nie określił jednak okresu w jakim ten zakaz ciąży na skazanym. Tymczasem, zgodnie z treścią art. 43 § 1 k.k., jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, zakaz określony w art. 39 pkt 2b k.k. orzeka się w latach od roku do 15 lat.

Powyższa norma jest jednoznaczna w swojej treści i wyraźnie wskazuje na to, że sąd orzekający ten środek zobowiązany jest wskazać w treści wyroku okres obowiązywania zakazu. Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem Sądu Najwyższego, nie jest dopuszczalne określenie czasu stosowania środka karnego przy wykorzystaniu dyspozycji art. 13 § 1 k.k.w. (por. wyrok z dnia z dnia 14 listopada 2008 r., V KK 256/08, LEX nr 531384; wyrok z dnia 14 października 2014 r., III KK,125/14, LEX nr 1523391). Zwrócono też uwagę, że brak określenia w wyroku czasu trwania środka karnego powoduje, iż środek ten obowiązuje bezterminowo, co obrazuje istotę wpływu uchybienia na treść wadliwego rozstrzygnięcia (por. wyrok z dnia 23 kwietnia 2015 r., V KK 59/15, LEX nr 1681530; wyrok z dnia 17 września 2015 r., III KK 299/15, LEX nr 1813440).

Obowiązujące przepisy przewidują wprawdzie możliwość orzekania dożywotnio niektórych środków karnych, ale wymaga to każdorazowo jednoznacznego stwierdzenia w wyroku, a ponadto – w realiach przedmiotowej sprawy nie zostały spełnione warunki ustawowe dające podstawę normatywną do

orzeczenia zastosowanego środka karnego – na zawsze.

Pisemne motywy zaskarżonego wyroku nie zawierają przy tym żadnych rozważań na temat określenia czasu na jaki Sąd Rejonowy orzekł powyższy środek kamy i dopiero po uprawomocnieniu się orzeczenia, postanowieniem z dnia 2 grudnia 2013 r., wydanym w trybie art. 13 § 1 k.k.w., Sąd ten określił okres obowiązywania orzeczonego wobec A. Z. środka karnego w postaci zakazu zbliżania się przez niego do małoletniej pokrzywdzonej na 2 lata.

W świetle przywołanych ostatnio orzeczeń Sądu Najwyższego, rozstrzygnięcie tego rodzaju wykraczało poza zakres dyspozycji zawartej w art. 13 § 1 k.k. w. i nie może być zaakceptowane jako sposób usunięcia wady prawnej, jaką dotknięty jest przedmiotowy wyrok w zaskarżonej części.

Z uwagi na to, że powyższy wyrok w sposób rażący narusza prawo materialne w odniesieniu do zasad orzekania środka karnego w postaci zakazu kontaktowania się z małoletnią pokrzywdzoną, w pełni zasadny okazał się wniosek skarżącego zamieszczony w kasacji, w którym postulowano uchylenie zaskarżonego orzeczenia w części dotyczącej orzeczenia o karze w zakresie rozstrzygnięcia o środku karnym i przekazanie sprawy w odniesieniu do tej części Sądowi Rejonowemu w celu ponownego rozpoznania. Słusznie też sprecyzowano kierunek zaskarżenia kasacją deklarując, że jest ona wniesiona na korzyść oskarżonego.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy w części uchylonej i przekazanej do ponownego rozpoznania Sąd Rejonowy uwzględni powyższe zapatrywania i wyda orzeczenie zgodne z obowiązującym prawem materialnym.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.